

מדינת ישראל

משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון

ו' בכסלו התש"ס
15 בנובמבר 1999
שה. 1999-4440

לכבוד,

ממונים על פניות הציבור בחברות הביטוח

הנדון: ביטוח תאונה מחלה ונכות של הזולת

לאחרונה הגיעה ליחידה לפניות הציבור תלונה, שבה המתלוננת גילתה כי היא מבוטחת בביטוח בריאות כשהיא עצמה לא ביקשה ולא התקשרה עם המבטחת לצורך קניית ביטוח זה. ברור התלונה העלה כי בעלה של המתלוננת הוא שביקש ואכן בפועל ביטח אותה. בברור שנעשה עם המבטחת התברר כי מצב מעין זה, בו בן זוג מבקש ואף מבטח בפועל את בת זוגו או להיפך, הינו מצב שכיח. הבעיה התעוררה כאשר הסתבר כי במצבים אלו, בהם אדם מבטח את הזולת לא נדרשת הסכמתו בכתב של האדם אשר אותו מבטחים.

בפרק ב' לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981 (להלן: "החוק") שעניינו ביטוח חיים, קובע סעיף 42(א):

"(א) היה מקרה הביטוח מותו של אדם זולת המבוטח, טעון החוזה הסכמה בכתב של אותו אדם, ואם היה קטין או פסול דין - הסכמת נציגו כמשמעותו בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962."

על סעיף זה כותב המלומד א. ידין בספרו חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981: :
ביטוח חיים עשוי להתעורר החשש שמא המבוטח או המוטב יהיה מעוניין במותו של אדם שחייו מבוטחים, או אף אם ירצו לגרום למותו, כדי לזכות בתגמולי הביטוח. לפיכך נדרשת הסכמתו של האדם שחייו מבוטחים כתנאי לתוקפו של ביטוח החיים של הזולת.

וידגש כי סעיף 52 לחוק, קובע שהוראות סעיף 42 הנ"ל הינן קוגנטיות, משמע, אסור להתנות עליהן.

בפרק ג' לחוק שעניינו ביטוח תאונה, מחלה ונכות קובע בסעיף 54 :

”(א) על ביטוח תאונה, מחלה ונכות שבו חייב המבטח לשלם תגמולי ביטוח לפי שיעור מוסכם מראש, ללא תלות בשיעור הנזק שנגרם, יחולו הוראות פרק ב', בשינויים המחוייבים.
 (ב) על ביטוח תאונה, מחלה ונכות שבו חייב המבטח לשלם תגמולי ביטוח לפי שיעור הנזק שנגרם, יחולו הוראות סעיפים 42, 49, 52, 56, 61, 62 ו-64, בשינויים המחוייבים.”

מכאן, שסעיף 54(א) לחוק הדן בביטוח מסוג "פיצוי", קובע תחולה לכל פרק ב', לאמור, הוא מחיל גם את הוראות סעיף 52 שקובעת שהוראות סעיף 42 הינן קוגנטיות ואין להתנות עליהן. וסעיף 54(ב) הדן בביטוח מסוג "שיפוי", שלא החיל את כל פרק ב', החיל מפורשות את הוראות 42-52 לחוק.

מצב משפטי זה מתבקש, היות והטעמים שנמנו לעיל, שמצדדיקים את הצורך בקבלת הסכמתו של אדם בכתב לביטוח חיוו על ידי הזולת, יפים גם בכל הנוגע לביטוח נכות ומחלה ותאונה של הזולת. לאמור, אין מקום ליצור תמריץ שלילי לאדם, לגרום נכות מחלה או תאונה לזולתו בשל העובדה שביטח אותו בפני סיכונים אלו.

לפיכך, מצאנו לנכון להביא לידיעת המבטחות את עמדת אגף הפיקוח על הביטוח, לפיה בכל הנוגע לביטוח תאונה מחלה או נכות של הזולת יש לקבל את הסכמתו בכתב של האדם אותו מבטחים. נודה על הפצת מידע זה לכל הגורמים הנוגעים בעניין בחברתכם.

בכבוד רב,

שרון דונסקי	ארית שני-טל, עו"ד
מנהלת מחלקת ביטוח בריאות	היחידה לפניות הציבור

העתק :

עו"ד רחל רטוביץ - סגנית בכירה לממונה על שוק ההון, משרד האוצר
 גב' אופירה אליאב - סגנית בכירה לממונה על שוק ההון, משרד האוצר